

Baidens paraksta rīkojumu par abortiem

ASV prezidents Džo Baidens parakstījis rīkojumu, kas atvieglo piekļuvi grūtniecības pārtraukšanai, un paziņojis, ka Augstākās tiesas lēmums atcelt spriedumu, ar kuru tika garantētas tiesības uz abortiem, esot "rupjas politiskās varas" izrādīšana.

Baidens izjuta spiedienu no paša pārstāvētās Demokrātu partijas, kas pieprasīja viņam reaģēt uz Augstākās tiesas jūnijā pieņemto lēmumu atcelt spriedumu lietā "Ro pret Veidu", kurš gandrīz 50 gadus aizsargāja ASV sievietes reproduktīvās tiesības.

Ar Baidena parakstīto rīkojumu Veselības ministrijai uz-

dots palielināt tā dēvēto aborta tablešu jeb grūtniecības izbeigšanas medikamentu pieejamību, kā arī gādāt, lai sievietēm būtu piekļuve ātrās palīdzības dienesta un ģimenes plānošanas pakalpojumiem, kā arī kontracetīvas līdzekļiem.

Rīkojumā minēti arī pasākumi ārstu, pie štatu robežām izvietoto mobilo aborta klīniku un to pacientu aizsardzībai.

Taču rīkojumā ir maz konkrētības un tam varētu būt maz ietekmes praksē, jo tagad atsevišķām ASV pavalstīm ir tiesības pieņemt likumus, kas ierobežo abortus un piekļuvi pretapaugļošanās medikamen-

tiem. "Tas, ko piedzīvojam, nav konstitucionāls spriedums, tā ir rupjas politiskās varas izrādīšana," žurnālistiem Baltajā namā norādīja Baidens. "Mēs nedrīkstam pieļaut, ka Augstākā tiesa nekontrolējami darbojas savienībā ar ekstrēmistiskiem elementiem Republikāņu partijā, lai atņemtu brīvības un mūsu personīgo autonomiju."

Tomēr Baltais nams atturas no publiskām runām par Augstākās tiesas reformēšanu vai

tiesnešu skaita palielināšanu. Tā vietā Baidens norāda uz to, kā tiesības uz abortiem būtu iespējams garantēt ar likumu, ievēlot divus papildu senatorus, kas atbalsta sievietes izvēles tiesības, un panākot šīs tiesības atbalstošu vairākumu Pārstāvju palātā.

Viņš aicinājis sievietes aktīvi piedalīties vēlēšanās, kā arī solījis, ka uzliks veto jebkuram likumam, ar kuru republikāņi mēģinās aizliegt abortus nacionālā līmenī.▶

Konservatīvie vēlas paātrināt izvēli

Lielbritānijas Konservatīvās partijas komiteja, kas uzrauga līdzšinējā premjerministra Borisa Džonsona pēcteča izraudzīšanās procesu, centīsies panākt, lai kandidātu skaits tiktu samazināts līdz diviem pretendentiem jau līdz 20. jūlijam, sestdien pavēstījis viens no komitejas locekļiem.

Tā dēvētā 1922. gada komiteja precīzus jaunā līdera vēlēšanu noteikumus un grafiku plāno paziņot nākamajā nedēļā, un daudzi no partijas pārstāvjiem parlamentā prasa procesa paātrināšanu.

Par nodomu kandidēt uz

partijas līdera un attiecīgi arī uz premjera amatu oficiāli paziņojuši jau četri toriju deputāti, bet vēl kāds ducis izrādījuši ieinteresētību startēt šajā sacensībā.

Pirmajā jaunā līdera izraudzīšanās fāzē kandidātus vērtīs 358 toriju pārstāvji parlamentā. Katrā balsojumā tiks atmests vismaz viens kandidāts, kurš ieguvis vismazāk balsu, un balsošana turpināsies tik ilgi, līdz būs atlikuši tikai divi kandidāti.

Tad sekos otrā fāze, kurā uzvarētāju aizklātā balsojumā pa pastu noteikts partijas ierindas biedri.▶

Šrilankas prezidents atkāpsies no amata

Šrilankas prezidents Gotabaja Radžapaksa izlēmis 13. jūlijā atkāpties no amata, sestdien paziņojis parlamenta spīkers Mahinda Japa Abejvaerdena.

Sestdien protestētāji, pieprasot valsts galvas un premjerministra atkāpšanos, ielauzās prezidenta oficiālajā rezidencē un kancelejā, taču Radžapaksa paguva aizbēgt pirms demonstrantu ierašanās.

Vēlāk protestētāji pielaiduši uguni premjerministra Ranila Vikramasinghes privātajai rezidencē.

"Prezidentam nepieciešams laiks demisijai, lai nodrošinātu mierīgu varas nodošanu," teikts televīzijā pārraidītajā Abejvaerdena paziņojumā.

Izbeidzoties valūtas krāju-

miem, kas nepieciešami pirmās nepieciešamības preču importam, Šrilanka jau vairākus mēnešus piedzīvo pārtikas un degvielas deficītu, ilgstošus elektrības piegādes pārtraukumus un strauji augošu inflāciju.

Nepieredzēti smagā ekonomiskā krīze izsaukusi plašus nemierus.

Pēc tam, kad opozīcijas partijas, advokātu apvienība un cilvēktiesību aktīvistu piedraudējuši vērsties pret policijas priekšnieku tiesā, policija atsaukusi piektdien izsludināto komandantstundu.

Taču tūkstošiem protestētāju jau pirms tam, ignorējot komandantstundu, devās uz Kolombo, lai piedalītos sestdienas demonstrācijā.▶

Masks atsakās no "Twitter"

ASV elektromobiļu ražošanas uzņēmuma "Tesla Motors" vadītājs Īlons Masks paziņojis, ka atsakās no darījuma par mikrologošanas vietnes Twitter iegādi, un apsūdzējis to "maldinošu" paziņojumu izteikšanā par neīsto kontu daudzumu šajā platformā.

Maska lēmums neīstenot aprīlī noslēgto darījumu, kas paredzēja iegādāties Twitter par 44 miljardiem ASV dolāru, **nozīmē sākumu tiesu darbiem par darījuma laušanu.**

Ārvalstu mediji ziņo, ka Twitter darīs visu iespējamo, lai īstenotu darījumu, un centīsies piespiest Masku izpildīt sākotnējo vienošanos. Abu pušu domstarpību pamatā ir neīstu kontu īpatsvars platformā. Uzņēmums uzskata, ka to ir mazāk par 5%, bet Masks apgalvo, ka tas ir daudz lielāks.▶

ĪSUMĀ

Lielbritānijas izlūkdienesta ziņojumā par stāvokli Ukrainas frontē teikts, ka Krievija, domājams, gatavojas jaunam uzbrukumam un no dažādiem valsts reģioniem savēl rezervēs Ukrainas pierobežā. Ziņojumā norādīts, ka liels skaits krievu kājnieku vienību apgādātas ar novecojušiem bruņutransportieriem MT-LB, kas izstrādāti vēl pagājušā gadsimta 50. gados kā lielgabalu vilcēji. Šiem bruņutransportieriem ir plānas bruņas, un tas bruņots vienīgi ar ložmetēji.

Japānas bijušais premjerministrs Sindzo Abe piektdien slimnīcā mira pēc sašaušanas atentātā. Abe tika sašauts priekšvēlēšanu mītiņa laikā Naras prefektūrā. Viņu no aizmugures sašāva kāds vīrietis, izmantojot acīmredzami pašizgatavotu ieroci. Policijas airturētais aizdomās turamais bezdarbnieks Tecuja Jamagami atzinies, ka uzbrucis Abem, jo dusmojas uz organizāciju, ar kuru, viņaprāt, Abe ir saistīts. Vairāki Japānas mediji ziņo, ka runa ir par kādu reliģisku organizāciju.

ASV basketboliste, divkārtējā olimpisko spēļu zelta medaļas ieguvēja Britnija Grīnere Krievijas tiesā netālu no Maskavas atzinusi savu vainu apsūdzībās par narkotiku transportēšanu. Grīnerei saskaņā ar apsūdzību draud sods līdz 10 gadiem cietumā. Spēlētājas pārstāvji apgalvo, ka viņas personiskajās mantās nav atrastas narkotiku pēdas. Pastāv bažas, ka sportiste tiek izmantota kā politisks bandinieks saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā un attiecību pasliktināšanos starp agresorvalsti un Rietumiem.

FOTOFAKTS

AUGSTU

Ziemeļīrijā top viens no lielākajiem uguns kuriem, ar kuru godinās uzvaru Boinas kaujā. Pirms vairāk nekā 300 gadiem tajā protestantu karalis Oranžas Viljams III sakāva katoļu karali Džeimsu II.

FOTO – AFP/LETA

ŠAJĀ DIENĀ

11. jūlijā

1302. Zelta piešu kaujā flāmu pilsētu koalīcija sakāva Francijas karaļa iespaidīgo bruņinieku armiju.

1726. Nomira Kurzemes hercogistes kolonijas Tobāgo pēdējais gubernators Evalds Heinrihs fon Brinkens.

1804. ASV viceprezidents Ārons Bērs duelī nogalināja ilggadējo politisko sāncensi, finanšu ministru Aleksandru Hamiltonu.

1919. Nīderlandē stājās spēkā likums, kas nosaka astoņu stundu darba dienu un svētdienu par brīvdienu.

1987. Saskaņā ar ANO datiem, pasaules iedzīvotāju skaits pārsniedza piecus miljardus.